

Jiří Dvořák: Havětník - Chřipka

Jiří Dvořák v knize Havětník nabízí krátké, velmi zajímavé texty. Jsou přínosné zajímavými informacemi i způsobem podání, obraznými vyjádřeními, či přirovnáními. Texty dobře čtou děti 10 - 12leté i méně pokročilí starší čtenáři.

Malý rozsah textů může být výhodný pro čtenářské lekce v čtenářských klubech na druhém stupni.

Cíle lekce:

Vést děti k přemýšlení nad neznámými slovy nebo slovy, které se už dnes moc nepoužívají.
Přemýšlet nad bohatostí českého jazyka a tím i významem knih pro rozšiřování slovní zásoby.
Přinést poznání o podobě v živém i technickém světě.
Představit knihu a jejího autora.
Vést děti k tvorbě otázek.

Popis lekce:

Před čtením:

Ukážeme dětem knihu, ze které dnes budeme číst – autora a název knihy.

Vyzveme děti, abychom **přemýšleli nad slovem „havěť - havětník“**. *Slyšeli jste někdy tohle slovo? Co to slovo znamená? Neslyšeli? Co by tak mohlo znamenat? Můžeme přidat nápovědu.* Rozmístíme do kruhu obrázky organismů, o kterých se v knize píše. Dalšími otázkami dovedeme k významu slova „havěť“.

<https://cs.wiktionary.org/wiki/havěť>

Co mají všechny organismy společného? Dokážeme některé pojmenovat? Dáváme si pozor, abychom neodpovídali na otázky dětí přímo, ale spíše je podporovali k přemýšlení otázkami, které vycházejí z toho, co děti řeknou. PŘ. Myslím, že jsou to všechno nějaká zvířátka. Podle čeho řekneme, že jsou to zvířátka? Najdeme nějaký společný znak?

Doptáváním se a rozvíjením diskuze se děti učí říkat svůj názor, naslouchat a přemýšlet nad názory jiných, hledat oporu pro to, co říkají.

Dále vedeme diskusi:

Dnes budeme číst o chřipce. Proč je o ní text v této knize? Čím patří do „havěti“? Už jste někdy měli chřipku? Jak jste k ní přišli? Jak se jí zbavit?

Při čtení :

Text čteme **metodou „insert“**. Čte každý sám a na konci řádku si dělá znaménka.

Používáme 3 základní znaménka: √ informace pro mne známá

+ informace pro mne nová

? informace, o které chci vědět něco více nebo jí nerozumím.

Po čtení :

Po dočtení si sdělujeme v kroužku, co pro nás bylo nové a také, o čem se chceme ještě bavit, co nám nebylo úplně jasné. Pokud to jde, vrátíme se k vysvětlení do textu a pomáháme otázkami dětem hledat vysvětlení.

Diskusi mezi dětmi vedeme. Nesnažíme se odpovídat, ale doptávat se a předávat iniciativu dětem.

Závěr lekce:

Zahrajeme si ve dvojici na reportéry a uděláme **rozhovor s chřipkou**. Otázky si musíme pečlivě připravit, proto je připravujeme ve dvojici – zapíšeme si je na papír. Upozorníme děti, že je dobré

dávat **otázky tzv. otevřené**, aby „chřípka toho musela co nejvíce prozradit“. Při tvorbě otázek vycházíme z textu.

Rozhovory si vzájemně předvedeme. Nenutíme děti, spíše jen povzbudíme.

Reflexe lekce:

Lekce vznikla pro učitele jako ukázka toho, jak pracovat s textem formou insertu.

Pojem „havět“ tady nebyl problém.

Zajímavé bylo, že i učitelé našli nebo si vyvodili z textu pro ně nové informace. Předpokládám tedy, že i pro děti může být text z tohoto hlediska přínosem.

Velmi přínosné se ukázalo pojetí rozhovorů s „chřípkou“, kde se projevily různé typy osobností a hodně různorodé otázky a způsob vedení rozhovoru. Myslím, že by to mohla být možnost bavit se s dětmi na téma, že každý jsme jiný, k úkolu se postavíme jinak a je to v pořádku. Nebo také, že každý styl vedení rozhovoru a otázky by se hodilo pro jiné mediální sdělování.

Lekci nabízí Bohuslava Jochová